

Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)

1. Wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3	Het wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3 behelst de introductie van een nieuw stelsel om inkomen uit vermogen te belasten in box 3 van de inkomstenbelasting. Dit nieuwe stelsel is gebaseerd op het werkelijke rendement. De hoofdregel is een vermogensaanwasbelasting. Het inkomen uit onroerende zaken en uit belangen in start-ups wordt belast op basis van vermogenswinst.																																							
2. Doel(en)	Het introduceren van een rechtvaardige, uitvoerbare en juridisch houdbare belasting in box 3 met als uitgangspunt het belasten van werkelijk rendement.																																							
3. Beleidsinstrument(en)	Wetgeving																																							
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	Onderstaande tabel toont de (lastenrelevante) financiële gevolgen voor het Rijk per jaar. De opbrengst van het is hier afgezet tegen het basispad. <table><tr><th>Jaar</th><th>2028</th><th>2029</th><th>2030</th><th>2031</th><th>2032</th><th>2033</th><th>2034</th><th>2035</th><th>2036</th><th>2037</th><th>2038</th><th>Struc</th></tr><tr><td>Inkomstenkant</td><td>1006</td><td>70</td><td>-122</td><td>-167</td><td>-96</td><td>-13</td><td>82</td><td>196</td><td>279</td><td>390</td><td>502</td><td>1.897</td></tr><tr><td>Uitvoeringskosten</td><td>-132</td><td>-112</td><td>-112</td><td>-112</td><td>-112</td><td>-112</td><td>-112</td><td>-112</td><td>-112</td><td>-112</td><td>-112</td><td>-112</td></tr></table>	Jaar	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	Struc	Inkomstenkant	1006	70	-122	-167	-96	-13	82	196	279	390	502	1.897	Uitvoeringskosten	-132	-112	-112	-112	-112	-112	-112	-112	-112	-112	-112	-112
Jaar	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	Struc																												
Inkomstenkant	1006	70	-122	-167	-96	-13	82	196	279	390	502	1.897																												
Uitvoeringskosten	-132	-112	-112	-112	-112	-112	-112	-112	-112	-112	-112	-112																												
3B. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	De Wet inkomstenbelasting 2001 geldt voor burgers en niet voor bedrijven of andere maatschappelijke organisaties. Sommige burgers zullen er met dit voorstel op vooruitgaan; anderen op achteruit. Per saldo is het voorstel budgetneutraal.																																							
4. Nagestreefde doeltreffendheid	Met betrekking tot het doel 'belasten op basis van werkelijk rendement' is deze maatregel naar verwachting in hoge mate doeltreffend. Voor vrijwel alle vermogensbestanddelen in box 3 wordt na de inwerkingtreding van het voorstel het werkelijke rendement belast. Alleen het directe rendement uit onroerende zaken die niet grotendeels verhuurd worden, geldt de vastgoedbijtelling. Dat is een forfait om ook het nut behaald uit de beschikbaarheid van deze onroerende zaken te kunnen belasten. Het is niet goed mogelijk het nut op een andere dan forfaitaire wijze vast te stellen. Ook aan het doel 'juridische houdbaarheid' levert deze maatregel een grote bijdrage. Ten aanzien van het huidige forfaitaire stelsel in box 3 is op 24 december 2021 het zogenoemde Kerstarrest gewezen ook in juni 2024 zijn meerdere arresten gewezen. Omdat in het voorgestelde stelsel de meeste vermogensbestanddelen worden belast op basis van het werkelijk behaalde rendement, is dat per definitie juridisch houdbaarder dan het forfaitair stelsel dat ter discussie staat. Ook is de verwachting dat burgers een stelsel op basis van werkelijk rendement als aanmerkelijk rechtvaardiger zullen ervaren. Het nieuwe stelsel is wel complexer voor de uitvoering dan het oude stelsel op basis van forfaits, zo blijkt uit de Uitvoeringstoets.																																							
5. Nagestreefde doelmatigheid	In het wetsvoorstel is een balans gezocht tussen uitvoerbaarheid en doenlijkheid, het evenwichtig belasten van verschillende vermogensbestanddelen en het zo goed als mogelijk aansluiten bij het werkelijke rendement. Dit is onder andere tot uitdrukking gekomen in het vermogenswinststelsel voor onroerende zaken en aandelen in start-ups en in de forfaitaire vaststelling van de vastgoedbijtelling. Het kabinet is van mening dat deze balans met dit voorstel zo goed als mogelijk gevonden is en dat het voorstel daarmee ook doelmatig is. Daarin speelt mee dat voor veel belastingplichtigen de nieuwe box 3-aangifte kan worden voorgevuld dankzij nieuwe rensigneringsstromen die zullen worden ingericht.																																							
6. Evaluatieparagraaf	Voorgesteld wordt om wettelijk te borgen dat het onderhavige wetsvoorstel binnen vijf jaar na inwerkingtreding wordt geëvalueerd. Daarbij zal in ieder geval aandacht moeten zijn voor de perceptie van rechtvaardigheid bij belastingplichtigen, de budgettaire opbrengst, de uitvoering door de Belastingdienst, de administratieve lasten bij ketenpartners en de doenlijkheid voor en administratieve lasten bij burgers. Ook de geïntroduceerde fiscale regelingen worden met die evaluatie geëvalueerd. Latere evaluaties van het stelsel zullen plaatsvinden als onderdeel van de reguliere beleidsdoorlichtingen.																																							